Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Aya 76 – 81: Hawawezi Kuwadhuru Wala Kuwanufaisha

Nahw

Qur'an hutumia herufi *Ma* katika kisichokuwa na akili na kilicho na akili na katika vyote viwili. Hata hivyo matumizi ya herufi *Ma* katika visivyo na akili ni zaidi.

Maana

Sema Je, mnamwabudu badala ya Mwenyezi Mungu, ambaye hawezi kuwadhuru wala kuwanufaisha? Na Mwenyezi Mungu ni mwenye kusikia mwenye kujua?

Hoja juu ya Wakristo katika Aya hii ni kwamba Mwenyezi Mungu mwenye kuabudiwa ni yule anayeweza kuwadhuru waja wake au kuwanufaisha.

Ama anayeshindwa na hayo, basi ni muhali kuwa Mungu. Injili zimetaja kuwa Isa, wanayedai kuwa ni Mungu, alidharauliwa, akasulubiwa na kuzikwa baada ya kuvishwa kilemba cha miba kichwani mwake. Ambaye hawezi kujikinga yeye mwenyewe basi ataweza wapi kumkinga mwingine?

Basi ambaye yuko hivyo, hawezi kuabudiwa na mwenye akili. Ibrahim alimwambia baba yake:

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا {42}

"Ewe baba yangu! Kwa nini unaabudu kisichosikia na kisichoona na kisichokufaa chochote." **(*19:42*)**

Bedui mmoja alikuwa na sanamu lake analoliabudu na kulitukuza. Siku moja alikwenda kulisujudia kama kawaida yake. Akaona kicheche karibu naye. Akadhani kuwa kicheche kimekuja kutabaruku.

Alipotaka kusujudia akaona kinyesi cha kicheche kwenye kichwa cha sanamu, akapata akili akalivunja sanamu huku akisema: "Kicheche kinamkojolea Mungu kichwani, akojolewaye na vicheche amekua duni."

Sema Enyi watu wa Kitab! Msipite kiasi katika dini yenu bila haki.

Msemo huu kwa dhahiri unaelekezwa kwa watu wa Kitab na kwa undani hasa unawakusanya watu wa dini zote. Upambanuzi asili wa Uislamu ni kwamba unayaweka madhara na manufaa mikononi mwa Mwenyezi Mungu peke yake, na unamweka binadamu mbele ya muumba wake bila ya kuweko mwingiliaji kati wa kiroho au wa kimaada. Mwenyezi Mungu anasema:

{مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا 123}

"Mwenye kutenda uovu atalipwa kwa uovu huo. Wala hatajipatia mlinzi wala msaidizi zaidi ya Mwenyezi Mungu." (***4:123***)

Wala msifuate matamanio ya watu waliokwishapotea tangu zamani; na wakawapoteza wengi, na wenyewe wakapotea njia iliyo sawa.

Makusudio ya watu ni viongozi wa dini ambao wanaifanyia biashara na kuipotoa vile wanavyo taka.

Kwanza Mwenyezi Mungu Mtukufu amewasifu kuwa wao wenyewe ni wapotevu. Pili, ni wapotezaji. Kisha akabainisha aina ya kupotea na upotevu kwamba ni kupotea kufuata njia iliyo sawa. Njia iliyo sawa ni kuwa katikati na kuacha kupita kiasi katika dini. Huu ndio Uislamu hasa, dini ya sawa sawa na njia iliyonyooka.

Ili Waislam wasiseme kuhusu Muhammad (saw), kama walivyosema wakristo kuhusu Masih (as), Mwenyezi Mungu alimwaamrisha Mtume wake awaambie waumini:

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا {110}

"Sema hakika mimi ni mtu kama nyinyi tu. Ninaletewa Wahyi kwamba Mungu wenu ni Mungu mmoja. Basi anayetarajia kukutana na Mola wake na afanye matendo mema, wala asimshirikishe yoyote katika ibada ya Mola wake." (***18:110***)

Mtu mmoja aliingia kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, akawa anatetemeka kutokana na haiba ya Mtume. Mtume akampigapiga mabegani kwa upole na kumwambia: "Poa, Mimi ni mtoto wa mwanamke ambaye alikuwa akila mtanda huko Makka."

Walilaaniwa wale waliokufuru miongoni mwa wana Waisrail kwa ulimi wa Daud na wa Isa mwana wa Maryam.

Wafasiri wanasema kuwa Daud aliwakataza Wana wa Israil kuvua samaki siku ya Jumamosi (Sabato), kwa wahyi wa Mwenyezi Mungu. Walipoasi amri yake aliwaalani na kuwaapiza wakawa manyani. Ama Isa alitakiwa na watu elfu tano (5000) awateremshie meza ya chakula kutoka mbinguni, wale, ndipo wamwamini. Walipoteremshiwa wakala na wasimwamini. Isa akasema: "Ewe Mwenyezi Mungu walaani kama ulivyowalaani watu wa Sabato (Jumamosi)."Lakini katika Aya hakuna kitu kinachoashiria ufafanuzi huu.

Maana yaliyo dhahiri ni kuwa Daud na Isa waliwalaani waliokufuru kati– ka Wana wa Israil Hayo ni kwa sababu waliasi na wakapituka mipaka. Na Mwenyezi Mungu (swt) alinyamaza kueleza aina ya uasi na upitukaji mipaka, sio kwa ujinga au kusahau.
Nasi tunayanyamazia yale aliyoyanyamazia Mwenyezi Mungu. Wakati huo huo tukiamini kuwa laana ya Mwenyezi Mungu na nakama yake inamshukia kila mwenye kupetuka mpaka na kila anayemwasi, awe Mwisrail au kutoka uko wa Hashim.

Walikuwa hawakatazani mambo mabaya waliyokuwa wakiyafanya. Hakika ni maovu waliyokuwa wakiyafanya.

Aya hii inafahamisha kwamba mambo mabaya hayakuwa kwa watu fulani katika jamii ya Mayahudi, isipokuwa ilikuwa ni kazi ya watu wote na kwamba mambo maovu yalienea kwao mpaka yakawa ni mambo ya kawaida yaliyozoeleka kwa wakubwa na wadogo. Kwa hiyo hakupatikana miongoni mwao anayekataza mabaya na kuyapinga.

Katika *Sahih Muslim na Bukhari* kuna Hadith inayosema kuwa Mtume alisema: "Mtawafuata waliokuwa kabla yenu vile vile wafanyavyo, hata wakiingia tundu ya kenge nanyi mtaingia". Wakasema: "Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, ni mayahudi na wakristo?" Akasema: "Kumbe, ni nani tena."

Utawaona wengi katika wao wanawafanya marafiki na wale walioku– furu.

Dhamir ya katika wao inawarudia mayahudi, na ya wale waliokufuru hapa, ni washirikina wa kiarabu. Wengi katika mayahudi walikuwa marafiki pamoja na washirikina dhidi ya Mtume (saw) na kuwachochea. Bali walikuwa ni maadui wakubwa wa Mtume, ingawaje Mtume alikuwa akiaamini Mwenyezi Mungu na Utume wa Musa (as) na yale aliyoteremshiwa; na washirikina ni waabudu masanamu wasioamini Musa wala Kitabu chochote miongoni mwa Vitab vya Mwenyezi Mungu. Usawa kwa Mayahudi ni kuwa pamoja na waumini dhidi ya waabudu masanamu sio pamoja na waabudu masanamu dhidi ya waumini.

Lakini Mayahudi walikuwa na bado wako kwenye msingi ya faida na biashara, sio kwenye misingi ya dini. Mayahudi wa Madina walikuwa wanatawala biashara ya ndani na washirikina wa kiarabu walikuwa wakitawala biashara ya nje.

Mtume akafanya kazi ya ukombozi ya tawala hizo mbili. Hapo mayahudi na washirikina wakaungana na kuwa na mshikamano mmoja dhidi ya Waislamu; sawa na ilivyo leo walivyoungana mayahudi na wenye mashirika ya unyonyaji miongoni mwa wakiristo dhidi ya wazalendo na wanyonge. Yametangulia maelezo katika Sura hii Aya 51.

Kwa hakika ni mabaya waliyotanguliziwa na nafsi zao; ya kwamba Mwenyezi Mungu amewakasirikia, na watadumu katika adhabu.

Hii ni natija ya ufisadi wao na uadui wao. Na kila mtu atalipwa kutokana na aliyoyafanya awe Mwislamu au mshirikina.

Na lau wangelikuwa wanamwamini Mwenyezi Mungu na Nabii na yaliyoteremshwa kwake wasingeliwafanya hao kuwa marafiki.

Mwenyezi Mungu (swt) ametaja katika Aya iliyotangulia kwamba mayahudi au wengi wao walikuwa wakifanya urafiki na washirikina, kisha akabainisha Mwenyezi Mungu (swt), katika Aya hii kwamba hao mayahudi hawakumwamini Mwenyezi Mungu wala Musa wala yaliyoteremshwa katika Tawrat kama wanavyodai. Lau wangelikuwa wakweli katika madai yao, wasingeliwafanya washirikina kuwa marafiki badala ya Waislamu. Kwa sababu hilo ni haramu katika sharia ya Tawrat.

Lakini wengi katika wao ni mafasiki.

Kwamba maswala kwao sio maswala ya dini na itikadi, isipokuwa ni maswala ya masilahi na manufaa; kama tulivyotangulia kueleza.

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ {82}

Hakika utawakuta walio maadui zaidi katika watu kwa walioamini ni mayahudi na washirikina. Na utawakuta walio karibu zaidi kwa mapenzi na waumin ni wale waliosema: Sisi ni manaswara (wakristo). Hayo ni kwa sababu wako miongoni mwao makasisi na watawa na kwamba wao hawafanyi kiburi

Maelezo ya Aya hii yatakuja mwanzo wa juzuu ya saba kwa vile inaungana nao huko.

Source URL:
https://www.al-islam.org/sw/al-kashif-juzuu-ya-sita/aya-76-%E2%80%93-81-hawawezi-kuwadhuru-w

ala-kuwanufaisha